

TIEN VRAGEN EN ANTWOORDEN OVER DE EU WAPENINDUSTRIE

V1: Heeft de Europese Unie (EU) een gezamenlijk beleid voor de wapenindustrie?

A1: Ja. Het huidige beleid werd unaniem aangenomen op een Europese Top in december 2013. Volgens dit beleid, goedgekeurd door de regeringsleiders van de 28 EU-lidstaten, moet de Europese wapenindustrie "versterkt worden om de operationele effectiviteit en de leveringszekerheid [van wapens] te garanderen, en tegelijk wereldwijd concurrerend te blijven en werkgelegenheid, innovatie en groei in de hele EU te stimuleren".¹⁾

V2: Is dit beleid er om zeker te stellen, dat nationale regeringen van de EU wapens kunnen kopen, of om de EU wapenindustrie te helpen extra winst te maken door verkoop van wapens buiten de EU?

A2: Beide. Het gezamenlijk beleid behandelt de EU wapenindustrie zowel als bron van militaire kracht, en als onderdeel van de economie - een middel om groei en banen te scheppen. Aangezien de EU wapenindustrie meer bewapening produceert dan het aan de nationale regeringen van de EU kan verkopen, kan deze industrie alleen groei en banen blijven creëren door ook wapens buiten de EU te verkopen.

V3: Zijn er geen wetten die uitvoer van wapens beperken?

A3: Ja, maar deze wetten worden meestal op een voor de wapenindustrie gunstige manier toegepast. In alle EU lidstaten moet iedereen die wapens wil exporteren een exportvergunning verkrijgen. Maar exportvergunningen voor wapens zijn niet moeilijk te krijgen - meer dan 99 procent van de in de EU ingediende aanvragen voor wapenexport worden goedgekeurd²⁾, bijvoorbeeld:

- In de zes maanden van april tot september 2015 verleende het VK voor 2,8 miljard pond sterling aan licenties voor wapenverkoop (met inbegrip van militaire vliegtuigen en bommen) aan Saoedi-Arabië - dit in weerwil van Saoedi-Arabië's erbarmelijke mensenrechtensituatie, en recente illegale bombardementen op burgers tijdens de Saoedische militaire interventie in Yemen.³⁾
- De Franse wapenindustrie kreeg onlangs toestemming om grote stukken militaire hardware te verkopen aan Egypte - waarmee een dictatoriaal regime overeind gehouden wordt, waar willekeurige opsluiting, willekeurige executies en martelingen heel gewoon zijn. In 2015 werden contracten getekend voor de verkoop aan Egypte van 24 straaljagers en twee grote oorlogsschepen.⁴⁾

V4: Wie beslist om al dan niet een wapenexportvergunning te verlenen?

A4: In de meeste EU-lidstaten, maakt een nationale overheidsinstelling het besluit.⁵⁾

Er zijn EU-brede vergunningsregels, die door alle 28 lidstaten van de EU zijn ondertekend.⁶⁾ Deze regels vereisen dat lidstaten bij vergunningsbeslissingen verwijzen naar bepaalde criteria (met inbegrip van de staat van dienst van het land van bestemming m.b.t. eerbiediging van mensenrechten en het internationaal recht). Echter, de regels staan open voor interpretatie, en er wordt nauwelijks verantwoording afgelegd over licentiebeslissingen. In de praktijk kan een wapenhandelaar met voldoende politieke invloed een licentie verkrijgen, zelfs in omstandigheden waarin de regels anders zouden doen vermoeden.

V5: Waarom zijn regeringen zo bereid om de wapenindustrie te ondersteunen?

A5: De wapenindustrie verblijft dichtbij de machthebbers. Deels door het betalen van professionele lobbyisten, en deels door banen aan te bieden aan gepensioneerde ministers, gepensioneerde hoge ambtenaren en gepensioneerde hoge officieren uit leger, marine en luchtmacht. Er zijn altijd ruim voldoende goed verbonden mensen om de belangen van de wapenindustrie op de hoogste niveaus van de overheid te bevorderen. Bovendien hebben politieke besluitvormers een duidelijke stimulans om de industrie te steunen: zij weten dat de industrie haar aanhangers belooft met goed betaalde pensioenbanen!

V6: Zijn alle nationale regeringen van de EU in gelijke mate hierbij betrokken?

A6: Ja en nee. Alle 28 lidstaten van de EU hebben het gezamenlijk EU beleid m.b.t. de wapenindustrie ondertekend, maar niet alle lidstaten zijn even betrokken bij de wapenhandel. In feite blijkt uit de cijfers dat meer dan driekwart (in geldwaarde) van de wapenuitvoervergunningen in de EU worden verleend door slechts vijf lidstaten: Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje, en het VK.⁷⁾

V7: Afgezien van waar de wapenexport naar toegaat, zijn er nog andere redenen ons zorgen te maken over de invloed van de wapenindustrie op regeringen?

A7: De politieke invloed van de wapenindustrie is een bedreiging voor de vrede. De industrie heeft er financieel belang bij regeringen aan te zetten om een militaristisch beleid te voeren. Hoe meer dat regeringen zich wapenen - en hoe meer regeringen oorlog voeren - hoe meer winst voor de wapenindustrie. Met zo'n invloedrijke wapenindustrie, moeten we niet verbaasd zijn als regeringen een militaristische denkwijze aannemen in hun benadering van buitenlands beleid en op conflicten reageren met geweld.

V8: Hoe groot is de EU wapenindustrie trouwens?

A8: Groot. Volgens de Europese Commissie bedroeg voor het jaar 2012 de totale omzet van de EU wapenindustrie €96 miljard.⁸⁾

V9: Als de EU wapenindustrie zo groot is, is er enige verdienste in het argument dat de overheid deze sector wel moet steunen, omdat het een belangrijk deel van de economie vormt?

A9: Lobbyisten voor de wapenindustrie zijn erg enthousiast over dit argument. Het argument berust echter op een verkeerd begrip van economie. Als regeringen een beleid zouden volgen waarbij de omvang van de wapenindustrie verminderen zou (bijvoorbeeld door strenger op wapenexportvergunningen toe te zien), zou het nu in de wapenindustrie geïnvesteerde kapitaal niet zomaar verdwijnen, maar beschikbaar komen voor andere investeringen in de economie. Zelfs bij banenverlies in de wapenindustrie, zou de herinvestering van het kapitaal andere arbeidsplaatsen in andere sectoren creëren.

Dat gezegd hebbende, moeten we erkennen dat bij het terugdringen van de omvang van de wapenindustrie sommige mensen hun baan zouden verliezen - tenslotte biedt in sommige gebieden de wapenindustrie momenteel een groot deel van de werkgelegenheid. Regeringen dienen dan te plannen voor economische herontwikkeling van de betreffende gebieden. De overheid zou de getroffen werknemers in de wapen-industrie ook moeten helpen ander werk te vinden (bijvoorbeeld omscholing aanbieden). In 2014 publiceerde de Britse organisatie 'Campaign Against Arms Trade' een document getiteld 'Arms to Renewables',⁹⁾ waarin wordt beargumenteerd dat veel werknemers uit de wapenindustrie herplaatst kunnen worden in de industrie voor duurzame energie.

V10: Is er iets dat ik als bezorgde burger kan doen met deze onderwerpen?

A10: Jazeker! Er zijn veel vredes- en mensenrechtenorganisaties in heel de EU, die campagne voeren over deze kwesties. Via internet kunt u een in uw eigen omgeving te vinden. De website van het European Network Against Arms Trade (www.enaat.org) is een goede plek om te beginnen. Er zijn een aantal manieren waarop u uw steun kan bieden aan een campagne voerende organisatie:

- Door mee te doen - petitie te ondertekenen, brieven te schrijven, deel te nemen aan demonstraties, enz.
- Door financiële steun te geven - omdat campagne organisaties hebben altijd geld tekort (in tegenstelling tot de wapenindustrie, die nooit geld tekort komt).
- Door vrijwilligerswerk - omdat campagne organisaties afhankelijk zijn van toegewijde vrijwilligers.

Verzet je samen met anderen tegen de invloed van de EU wapenindustrie!

Noten: [1] Uit de conclusies van de Europese Raad van december 2013, paragraaf 16. Zie bit.ly/1drf2Up [2] Op basis van een analyse van de cijfers voor 2009-13 van het "European Network Against Arms Trade". Zie bit.ly/1o2iGPJ [3] Voor cijfers over de wapenexportvergunningen, zie bit.ly/20e1lko - voor mensenrechten in Saudi-Arabië en illegale bombardementen, zie bit.ly/1YJyKUP en bbc.in/15bGTAq [4] Voor wapenverkoop aan Egypte, zie bit.ly/20XFnD0 en cnn.it/1Pt44Rm - voor mensenrechten in Egypte, zie bit.ly/1QtZ6TD [5] Voor een overzicht van wapenexport vergunningverlenende instanties in de EU, zie bit.ly/1TaK4a2 [6] Voor de EU regels omtrent wapenexportvergunningen, zie bit.ly/1AlpSlC [7] Zie noot 2. [8] Zie bit.ly/1Q9lkbP [9] Zie bit.ly/20qKDNS

Deze informatie werd opgesteld in februari 2016 door Tim Harman (QCEA). Aarzel niet om te kopiëren en te verspreiden.